

Reactie Geothermie Nederland REDIII

Van	Geothermie Nederland
Betreft	Reactie bepalingen REDIII m.b.t. geothermie
Datum	20 maart 2025

Onze oproep

Het aantal wetten dat het wetsvoorstel beoogt te wijzigen, is niet volledig voor een echte versnelling in de energie- en warmtetransitie.

Inleiding

De warmtetransitie is een grote maatschappelijke opgave. Gelukkig hebben we duurzame aardwarmte (geothermie) uit eigen bodem dat een fors deel van de benodigde warmte bewezen kan leveren. Individuele bewoners, gemeenten en provincies omarmen geothermie als één van de grootschalige duurzame warmtebronnen van de toekomst. Nederland moet zoveel mogelijk energieonafhankelijk zijn en geothermie is onmisbaar in deze duurzame energiemix.

Met het aanwijzen van versnellingsgebieden die volgen uit de REDIII is er een kans om de warmtetransitie in die gebieden een impuls te geven. Alleen wanneer breder gekeken wordt naar andere wetten dan de Omgevingswet en de Wet windenergie op zee wordt versnelling mogelijk voor aardwarmte als duurzame warmtebron.

Onze oproep

Onze oproep is driedig. Kies voor een bredere scope: niet alleen de Omgevingswet en de Wet windenergie op zee. Pas de financiering aan van projecten die als versnellingsgebied worden aangewezen op de mogelijkheid van versnelling en hanteer minder regels voor toetsing op de Plan-MER.

Bredere scope

We hebben begrepen dat in de 'mapping' (de inventarisatie voor verschillende versnellingsgebieden) geothermie projecten mogelijk toch ook worden aangewezen. We willen er op wijzen dat enkel het wijzigen van bepalingen in de Omgevingswet middels herziening van REDIII dan niet voldoende is. Aanvullend op regelgeving die nu is opgenomen in dit wetsvoorstel zal voor geothermie de Mijnbouwwet van toepassing zijn. Overweeg daarom om ook de Mijnbouwwet zo aan te passen dat termijnen in lijn komen met de nu voorgestelde termijnen in de Omgevingswet.

Een goed voorbeeld van een regio die als versnellingsgebied zou kunnen fungeren is het Rijnland. Voor dit gebied is een groot plan ontwikkeld voor de aanleg van een warmtenet met geothermie als belangrijkste bron. Op basis van dit plan kunnen 54.000 woningen worden aangesloten op het warmtenet. Volgens de scenario analyse van Liander¹ biedt dit drie grote voordelen: i) efficiënter gebruik van elektriciteitsstations; ii) Ruimte voor nieuwbouw; iii) Het voordeel van warmteopslag ten opzichte van energieopslag.[klopt deze laatste? energieopslag?]

¹ [Scenario-analyse warmtenetten in Duin en Bollenstreek, Liander, 2024](#)

Financiering

Naast het belang van vergunningverlening is de samenhang met financiering van cruciaal belang voor de daadwerkelijke versnelling van de projecten in de aangewezen gebieden. Dit betekent oog hebben voor de wijze van financiering door banken en hoe de SDE wordt uitgekeerd en toegekend.

Banken verlangen naar zekerheid in de vorm van een vergunning die het definitieve groene licht voor het project bevestigt. De momenteel voorgestelde wetgeving stipuleert dat wanneer de screening aantoont dat er geen negatieve, onvoorziene milieueffecten zijn, het project kan worden uitgevoerd zonder natuur- en milieuvergunning. Het uitvoeren van een project zonder vergunning zorgt in de praktijk voor onzekerheid bij banken, maar ook bij andere investeerders. Het ontbreken van een milieuvergunning brengt risico's met zich mee voor de financiering en juridische zekerheid van het project.

De SDE subsidie past om verschillende redenen niet goed bij geothermie. Geothermie Nederland pleit daarom voor een beter passend financieel instrument in de vorm van een CAPEX-based subsidie. Een subsidie die voornamelijk in de investeringsintensieve fase voorziet in zekerheden. Een CAPEX-based subsidie sluit volgens ons goed aan bij het aanwijzen van versnellingsgebieden. Waar het gaat om grote projecten die bijdragen aan maatschappelijke doelstellingen is het logisch om de ontwikkelrisico's en daarbij horende kosten niet alleen bij de initiatiefnemers te leggen.

Minder toetsingsregels Plan-MER

Als gemeenten aan de slag gaan met de aanleg van warmtenetten en daarmee in veel gevallen ook geothermie bestaat het risico dat de toetsing van de de plan MER aanzienlijke vertraging oplevert. Wij voorzien dat de toetsingsorganisatie niet voldoende capaciteit heeft om alle te verwachten aanvragen binnen de gestelde termijnen af te ronden. We willen daarom vooruitlopend op die ontwikkeling ter overweging geven om te dereguleren in lijn het Omnibus Vereenvoudigingspakket van Europese Commissie. Laten we al het mogelijke inzetten om snelheid in de energie- en warmtetransitie te brengen.

